

Název příspěvku

Subjektivní odpovědnosti studentů učitelství – předmět longitudinálního pedagogického výzkumu (Pre-service teachers' subjective responsibility – longitudinal educational research topic)

Klíčová slova v ČJ

Subjektivní odpovědnost učitele, studenti učitelství, žákovské výsledky, primární edukace

Klíčová slova v AJ

Subjective teacher responsibility, pre-service teachers, pupil outcomes; primary education

Cíle v ČJ

Cílem naší studie bylo zjistit míru a vývoj subjektivní odpovědnosti za žáky u studentů učitelství pro 1. stupeň základní školy a porovnat naše závěry s výsledky předchozích výzkumů (Mareš, Skalská, Kantorková, 1994, Lukášová, 2003, 2012).

Teoretická východiska v ČJ

Jednou z nejvýznamnějších složek učitelovy profesní identity je jeho vnitřní, či subjektivní odpovědnost za žáka a jeho výsledky, jehož výzkumu se dlouhodobě věnujeme (Mareš, Skalská, Kantorková, 1994). Zatímco pocítovanou odpovědností učitelů v činné službě se v různých kontextech zabývají mnozí autoři (Matteucci, Guglielmi, Lauermann, 2017; Frumos 2015). Vývoji subjektivní odpovědnosti za žáky u studentů učitelství během studia se pedagogický longitudinální výzkum věnuje vzácně.

Metodologie v ČJ

V rámci našeho dotazníkového šetření jsme si kladli otázky, komu připisují studenti učitelství příčiny za školní úspěch či neúspěch ve výuce a také kterým položkám při atribucích žákovských úspěchů a neúspěchů připisují studenti učitelství největší váhu. S ohledem na náš cíl jsme zvolili Dotazník k míře subjektivní odpovědnosti studenta učitelství za žáka (Mareš, Kantorková, 1991 in Lukášová-Kantorková, 2003), který vychází z Guskeyho (1981) dotazníku RSA (Responsibility for Student Achievement).

Závěry v ČJ

Jelikož dotazníkové šetření neumožňuje hlubší pochopení faktorů ovlivňujících subjektivní odpovědnost respondentů, budeme v budoucím longitudinálním šetření doplňovat poznávání subjektivní odpovědnosti cestou kvalitativního výzkumu.

Souhrn příspěvku v AJ

We have been dealing with this topic for a long period. However, longitudinal educational research has rarely concentrated on development of subjective responsibility for pupils of pre-service teachers during their studies. The aim of our study was to discover the level and development of subjective responsibility for pupils of primary school pre-service teachers and compare our findings to results of previous research (Mareš, Skalská, Kantorková, 1994; Lukášová, 2003, 2012). In our questionnaire survey we asked to whom pre-service teachers attribute causes for school success or failure in classes and also to which items they attach the greatest value. Considering our goal, we chose the Questionnaire of pre-service teacher responsibility for pupil outcome (Mareš, Kantorková, 1991, In Lukášová-Kantorková, 2003), which is based on Guskey' (1981) RSA questionnaire (Responsibility for Student Achievement).

Bibliografie

Matteucci, M. C., Guglielmi, D., & Lauermann, F. (2017). Teachers' sense of responsibility for educational outcomes and its associations with teachers' instructional approaches and professional wellbeing. *Social Psychology of Education*, 20, 257 – 298.

Frumos, L. (2015). Teachers' sense of efficacy and responsibility for students' outcomes. *Journal of Innovation in Psychology, Education and Didactics* 19 (2), 255 – 262.

Lukášová, H. (2012) Výzkum subjektivní odpovědnosti za žáka po 20 letech. In Ježková, V. (ed.) *Kvalita ve vzdělávání: Sborník příspěvků z XX. výroční conference ČAPV*. Praha: PdF UK.